

Izhaja vsako soboto ob 6. uri zvečer.

Prodaja se v tistih tržških tobakarnah kakor „Edinost“ po 2 kr. odtis.

Naročniki „Edinosti“ dobivajo to prilogo vse leto, ako priložijo naročnini za „Edinost“ še 1 gld.

NOVIČAR

Cene oglašom v „Novičaru“ so: za petit-vrstico 8 kr., za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsegalo navedenih vrstic. Poslana, javno zahvale, osmrtnice in domači oglasi, po pogodbi.

Frankovana pisma in rokopisa je pošiljati vredniatvu „Edinost“.
Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Papežev jubilej

se boče slavil jutri 19. t. m. Rekli smo že, da se te slavnosti iz vsega srca udeleži ne le ves katoliški, ampak ves civilizovani svet. Največ uzroka proslavljati sedanjega poglavarja cerkve katoliške pa imajo izvestno slovanski narodi — oni slovanski narodi, o katerih je Lev XIII. naglašal ob slovesni priliki, da so prihranjeni za posebne namene. Lev XIII. je pokazal svojo naklonjenost do slovanskih narodov tudi s tem, da je ustanovil s posebno okrožnico, da se mora praznik naših slovanskih blagovestnikov — sv. Cirila in Metoda — slaviti po vesoljnem svetu. Tudi mi se pridružujemo nebrotnemu zboru vseh blagih človeških src vsklikajoč: Slava sv. Očetu, zagovorniku resnice, prijatelju Slovanov.

Jutri ob 10. uri predpoludne je slovesna sv. maša v prestolnici sv. Justa; po maši se bode pela zahvalna pesem. Službe božje se udeleže zastopniki vseh civilnih in vojaških uradov. Nocoj bodo skozi pol ure zvonili pri vseh cerkvah. Tudi po družih cerkvah pela se bode jutri po slovesni službi božji zahvalna pesem.

Kakor javljajo poročila iz Rima, pričakovati je velikanske udeležbe pri škofovskem jubileju papeža. Romarski vlaki bodo prihajali do meseca maja. Romarji iz Irske so že v Rimu. Angležki in škotski romarji so došli včeraj. Ogri dospelo v Rim danes. Avstrijci pridejo v aprilu, potem belgijski in nižjesezamski romarji. Tudi iz južnoameričanskih republik pričakujejo gostov.

Vojna uprava in naši obrtniki.

Ker so se razni poslanci pritožili, da se vojna uprava vse premalo ozira na obrtniški stan in na producente sploh pri naročevanju raznih potrebščin za naše vojake, oglašil se je v seji poslanske zbornice dne 26. januarja gospod minister za deželno brambo, FZM. grof Welsersheimb, da se natančneje izreče o teh pritožbah. Izjave gospoda ministra niso bile posebno vspodbudljive za naše male obrtnike, a vendar je potrebno, da promišljamo o njih. Gosp. minister je rekel, da je vojna uprava pridržala en dol zalaganja potrebščin za vojno mali obrti ter gleda na to, da kolikor mogoče neposredno občuje z izdelovatelji. Naglašal je pa, da dosedanje skušnje niso bile ugodne. V mnogih slučajih ni le erar trpel škode, ampak tudi izdelovatelji sami, ker so se poslednji prevarili v svojih računih. To bi morda še šlo, da bi se vojna uprava v času miru še nekoliko bolj ozirala na male obrtnike, ako ne bi bilo brezpogojno potrebno, da se velike zmožne tvornice že v dobi miru pripravijo za potrebe vojske. Ako bi se ne postopalo tako, ne bi se mogle te velike prodajalnice primerno pripraviti za ve-

likanske potrebe v času vojske. In še tem velikim tvornicam trebalo bode v slučaju vojske pridodati vojaških močij, da bodo mogle vstreti velikim zahtevam. Tako je tudi z manjimi izdelovatelji in podjetniki. Želja vojne uprave je, da kolikor mogoče neposredno občuje z izdelovatelji, da tem poslednjim ostane čez ne ves, pa vsaj veliki del dobička, kojega bi sicer dobili posredovalci. Težave se ne nahajajo na vojaški strani, ampak v vprašanju, kako izvesti taka zalaganja. Brezpogojno potrebno je, da se pri zalaganju stavijo neki povprečni pogoji. Vse te zapreke, ki se stavlajo na pot malim obrtnikom, je mogoče odpraviti le pōtem z druževanja. To vprašanje se pa ne more rešiti z vojaške strani, dasi je želeli in je potrebno, da se doseže nekako sporazumljenje od obeh strani. Zbornica naj bode uverjena, da bode vojna uprava se svoje strani vsikdar rada šla na roko.

Tako g. minister za deželno brambo. Iz njegovih besedij se da sklepati, da naši obrtniki še niso primerno organizovani za zalaganje vsaj jednega dela vojnih potrebščin in da morajo sami skrbeti za tako organizacijo, ako hočejo, da njim pripade vsaj eden del onih velikanskih dobičkov od zalaganja vojnih potrebščin, ki so se stekali do sedaj v široke žepe velikega kapitala. In uprav v tem pogledu storil se je pri nas ravnokar važen korak z občeslovenskim obrtnim društvom, ki se je osnovalo v Celju. Ravno temu društvu je namen združevati slovenske obrtnike v ta namen, da se skupnim prizadevanjem izobrazijo, popolne in store sposobne za konkurencijo. Mi opozarjamo torej še enkrat vse slovenske obrtnike na novo ustanovljeno „občeslovensko obrtno društvo“.

NOVIČAR.

Po štiridesetih letih. Ravno danes je preteklo štirideset let, odkar se je izvršil znani peklenski napad na dragoceno življenje našega presvitlega cesarja. Dne 18. februvarja 1853. leta je bilo, ko je peklenska roka drznega zločinca potegnila nož, da v imenu onega in istega Košuta, kojega proslavljajo sedaj ogrska mesta imenovanjem častnim občanom, pokonča življenje našega vladarja. — Cesar se je sprehajal opoludne — kakor je bila navada — v spremstvu polkovnika O' Donnela po bastijah notranjega mesta. Kar naenkrat se zaleti v njegovo Veličanstvo nek človek, vihtoč v roki dolg nož. Spremljevalec cesarjev je sicer, zapazivši grozni namen, hitro pograbil po napadalcu, a bilo je prepozno: zločinec je že porinil nož proti ozadju glave cesarjeve. Toda nož je zdrsnil od tu in zadel — k sreči — na zapon ovratnice, tako da je provzročil nenevarno rano na vratu. Polkovnik je vrgel napadalec ob tla, a padel je žnjim tudi sam. Borečega se z napadalcem rešil je polkovnika meščan dunajski Ettenreich s tem, da je zagrabil zločinca za lase ter udaril z njegovo glavo večkrat ob tla. Oprt na roko polkovnikovo vračal se je cesar v dvorno palačo. Mejpotoma pa je vskliknil „O' Donnel, jaz ne vidim nič več!“

Mej tem sta došla do palače nadvojvode Albrehta, kjer so Njega Veličanstvu spralirano z vodo. Pripomniti bi še bilo, da je morilec, boreč se spolkovnikom O'Donnelom, v jedno mer klical: „Živio Košut!“ ter s tem povedal dovolj jasno, kdo ga je najel. In grdi madžarski šovinisti, ki proslavljajo danes istega Košuta na vse mogoče načine, mesto da bi se sramovali dogodka z dne 18. februvarja 1853. do dna svoje duše — isti madžarski srditeži bi hoteli — z izmišljotinami o panslavizmu — sumničati nas pošteme, udane in zveste Slovane! Uprav ta dogodek je dokaz, na koga se sme zanašati cesar in domovina.

Vest o tem zločinu je potresla srca vseh državljanov. Po inicijativi takratnega nadvojvode Ferdinanda Maksza začelo se je nabirati v spomin srečne rešitve za gradnjo votivne cerkve na Dunaji. — Že koncem septembra je bilo nabranih 1.029.052 gld. v gotovem denarji, 32.722 gld. v vrednostnih papirjih in 38.552 gld. skupljenih za darila v zlatu in srebru.

Njeno Veličanstvo cesarica Elisabeta je na svojem potovanju dne 16. t. m. došla v Milan, od koder je odpotovala v Turin.

Dr. Anton Gregorčič. „Soča“ poroča, da je temu odličnemu bolniku sicer toliko odleglo, da po malem ustaja, vendar še ni izdatnega zboljšanja. Upati pa je, da polagoma okreva. V najboljšem slučaju bode potreboval še pol leta, predno bode mogel zopet zapričiti svoje navadno življenje in naporno delovanje.

Profesorju Simonu Rutarju je priredilo ljubljansko „Pisateljsko društvo“ lep zabaven večer v slovo pred njegovim odhodom v Italijo in na Grško, kjer se bode mudil pol leta, baveč se znanstvenimi preiskovanji. Srečen pot!

G. Ivan Resman, železniški uradnik v Nabrežini, je premeščen — kakor čujemo — za načelnika postaje v Velenje na Spodnjem Štajerskem. Dasí se sicer veselimo tega povišenja vrlega moža, vendar se poslovimo od njega le neradi in obzalovaje.

Umril je upokojeni poštni svetnik Florian Vouk. Pogreb je bil sijajen.

Davek na klavirje je uvela francoska zbornica. Od vsakega klavirja bode plačevati po 10 gld. na leto.

Nezakonit mestni svet. Kar je po vesoljnem svetu nemogoče, mogoče je v Trstu. Kolikor smo že srečni pod „modrostjo“ in „nepripranostjo“ našega mestnega zastopa, vendar ne bi niti črhnil, da je ta zastop vsaj postaven. Ali ta ni nikakor!

Po § mestnega štatauta imajo se zastopniki voliti za dobo treh let. Sedanji zastop je prvokrat imel svojo sejo dne 24. novembra leta 1889, njega postavno poslovanje preteklo je toraj že s 24. novembrom 1892 leta. Po §. 44. istega mestnega štatauta imajo se sestaviti volilni zapisniki ter izločiti volilec na ugled šest tednov pred početkom volitev. — O vsem tem pri nas do danes ni ne duha ne sluha. Volitve ima razpisati vis. c. kr. namestništvo — a tudi to je menda pozabilo na razpis.

Sedaj pa naj kedo poreče, da v nas ni vse kakor „na žnori“!

Znamenito. Praška „Politik“ priobčuje nastopno vest. V semenišču Mariborskem je bilo viharo zborovanje bogoslovcev radi namerovane osnove po-

družnice društva za ustanovitev katoliškega vseučilišča v Solnogradu. Večina navzočih se je izrekla proti osnovi iz tega vzroka, ker bi bil poučni jezik na omenjenem vseučilišči nemški in bi Slovencem ne dajalo po takem nihake koristi.

Deželni jezik. Pod tem naslovom repenči se in kokodaka zloglasni „Foglietto delle disgrazie“ o tiskovinah sl. c. kr. davkarske uradnije, katere so tiskane v italijanščini, nemščini in slednjč v slovenščini. To njega židovsko uredništvo „compagnia bella“ tolikanj bōde v oči, da javka, naj bi se vendar ozirala vlada in nje uradi nekoliko bolj na „deželni jezik“ — (italijanski). O là, compare! Kje pa smo mi??

Avstrijski Lloyd pogaja se z Reškim ogrsko-hrvatskim parobrodskim društvom, da se vredé voznje v južno Dalmacijo, kajti po sedajnem vožnem redu obiskujejo parniki koje mesto prepogostoma, a koje drugo preredkoma. V to svrhu zbralo se bode načelstvo Lloydove uprave še tekom tega meseca k seji v Beču. O tej priliki imenovan bode tudi Lloydov glavni zastopnik za Prago.

Deželni zbor hrvatski se je odgodil na nedoločeni čas.

E pur si muove. In vendar naraščajo polagoma slovenski napisi tudi pri nas v Trstu. Pred kakimi tremi leti so imeli nekateri naši rodoljubje, hoteč oskrbeti slovensko napise svojim prodajalnicam, velike sitnosti z našim slavnim magistratom in pa tudi — s pouličnimi napadalci. Kdo se ne spominja še zdaj, kaj so počeli z vrlim našim Počkajem (v ulici Ghoga), ko je razobesil tablo s slovenskim napisom! Kolikokrati je moral revež na magistrat! In kako so mu žugali z italijanske strani, samo da bi ga oplašili. Po noči so morali naši ljudje stražiti table, da jih ne odneso pouličnjaki, in res so redarji zasačili nekoliko teh predrznih tičkov. In koliko sitnosti je imela Dolenceva tiskarna, koliko homatij je bilo zaradi nje slovenskega napisa. V neki noči bi bili celo ukradli tablo, da ni tega preprečil neki Slovenec. A vse to se je dogajalo po najvažnejših ulicah in trgih.

Tudi sedaj se še dogaja tu pa tam, da kakemu trgovcu pomažejo tablo, ako ima slovenski napis, ali vendar rečemo lahko, da so se naši mogotei nekoliko privadili tej pravici slovenskih trgovcev in obrtnikov, kajti sedaj se množe slovenski napisi, ne da bi mestna oblast delala toliko zaprek, kakor nekđaj. Tako se nahaja sedaj začeni na „Belvederju“ do „corsa“ kacih 30 slovenskih napisov — pred nekoliko leti bi jih bil zaman iskal. Tako gre stvar vendar crescendo, a nasprotniki naj se tolažijo z novimi in neslanimi „canzonettami“, kakoršna je tista zloglasna letošnja.

Nov brzovlak mej Dunajem in Trstom. Mej vodstvoma južne železnice in avstrijskega Lloyda vrše se pogajanja, da se uvede nov tako zvani „bliskovi vlak“, ki bi se odpeljal vsak četrtek ob polunoči z Dunaja in imel zvezo s parobrodom, ki se odpelje v petek opoludne iz Trsta v Aleksandrijo. Tudi pruske in saksone državne železnice so temu projektu prijazne, da bi se tako osobni in poštni promet v Egipt odvrgnil od angleške črte preko Brindisija.

